

KLAVÍR

ZÁKLADNÍ PŘEHLED PEDAGOGICKÝCH TÉMAT

(materiál určený zejména začínajícím učitelům základních uměleckých škol)

Autorky: Bc. Jana Štíplová
BcA. Zuzana Hančilová

Duben 2013

Předpoklady pro hru na nástroj

Žák může být přijímán ke studiu v ZUŠ běžně od 5 let, výjimečně i ve věku mladším, na základě vykonaného přijímacího pohovoru, při němž pedagog zjišťuje rytmické a sluchové předpoklady ke studiu. Hodnota zjištění z přijímacích pohovorů malých dětí je však považována mnohými odborníky za velmi diskutabilní, protože některé děti jsou hudbou obklopeny od malička, jiné nikoli, navíc přicházejí do prostředí zcela neznámého, kterému se nedokážou během krátké doby, určené pro pohovor, přizpůsobit.

Za nejdůležitější proto můžeme považovat:

- zájem žáka a rodičů o hru na nástroj a hudební vzdělávání
- ochotu rodičů pomáhat malému začátečníkovi s domácí přípravou
- ochotu rodičů komunikovat s učitelem
- potřebnou míru zralosti dítěte (aby se dokázalo chvíli soustředit a ukáznit)
- vhodný nástroj pro domácí práci a cvičení

Co je důležité na začátku výuky

- vést děti od prvních doteků k zaposlouchávání se do tónů v celé jejich délce, ke hře s výrazem a obsahem
- probouzet v dětech fantazii, nadchnout je hudbou
- vyjasnit si s žákem a jeho rodiči, co očekávají od výuky
- poukázat na důležitost komunikace mezi pedagogem a žákem a pedagogem a rodiči, aby se předcházelo případným nedorozuměním
- objasnit, co očekává učitel od rodičů:
- každodenní přípravu žáka
- u malých začátečníků přítomnost rodičů na hodinách a zapisování úkolů z jednotlivých hodin
- vyřešení pomůcek k výuce (pedálový adapter pro menší žáky, přístroj na přehrávání CD, DVD, pořízení notového materiálu)

Jaké postupy lze využít při výuce

Vždy by mělo jít o způsob, který je pro žáka lákavý, zábavný, plný různých aktivit a kreativity, se zapojováním improvizace, uplatněním transpozice od samého začátku, poslechu nahrávek i živých koncertů. Mnoho nápadů obsahují následující a velmi důležité publikace:

Vlasáková Alena: Klavírní pedagogika (AMU + ERMAT 2003)

Judovina-Galperina T. Borisovna: U klavíru bez slz aneb jsem pedagog dětí (LYNX 2000)

Slaná Marcela: Kdo si hraje, ten je zdravý (LYNX 2007)

Jaké nejčastější chyby děláme

- řešíme postavení ruky místo upřednostnění zvukové představy a tónové kvality
- vynecháváme při výuce znalost teorie potřebnou k porozumění skladby (již od prvních skladbiček je třeba děti vést k pochopení skladby, jejímu charakteru, stavbě, rozboru formy a harmonie)
- zanedbáváme oblast improvizace, nutné k celkovému hudebnímu rozvoji žáka

- nevedeme žáky ke sluchovému rozlišení jednotlivých intervalů a akordů a k jejich rozpoznání v hudebním textu
- podceňujeme důležitost hmatové představy na klaviatuře

Tradiční i nové přístupy – výhody i nevýhody

Je třeba vyvarovat se chyb v metodickém postupu některých starších klavírních škol, dodnes používaných v elementární výuce, ve kterých se oddělují technické dovednosti od muzikálního projevu. Dochází zde velmi často ke hře založené na „vidím – hraji“, tzn. s vypojením sluchové představy, tedy ke hře izolovaných tónů na základě prstokladu, ke zdvihání prstů vysoko nad klávesy, k tlaku prstů do kláves, ke statickému postavení ruky (s představou pomeranče v dlani, popřípadě kopírováním vzorových obrázků „správného postavení ruky“), k mechanickému opakování technických cvičení bez zapojení zvukové představy a sluchové kontroly.

Mezi zásady moderní metodiky řadíme takový přístup ke skladbě, který vychází především ze zvukové představy, z nálady skladby, z jejího obsahu. Dále je důležité přistupovat ke skladbám s porozuměním jejich stavby, struktury, dbát na součinnost celého hracího aparátu – hlava (mozek), zádové svaly, paže, zápěstí, prsty. Konkrétní představě se pak přizpůsobuje účelný pohyb.

Nejenom ve světě, ale i u nás se stává samozřejmostí, že nejefektivnějším způsobem výuky je propojení praxe s teoretickým zvládnutím látky od samého počátku studia hry na klavír. Na první místo stavíme rozvoj celkové hudebnosti žáků, vyváženost mezi emocionální a racionální složkou výuky i snahu zabránit mechanické hře. Jedná se o komplexní hudební vzdělávání žáka, které je zdánlivě časově náročnější, ale s ohledem na perspektivnost jeho hudebního vývoje velmi účinný a to jak v oblasti sebevyjádření, tak v oblasti interpretační (pokud se rozvíjí intelekt a cit dítěte v součinnosti, řeší se problémy s trémou, pamětí a nedochází k blokům motoriky). Toto komplexní vzdělávání vytváří správné pracovní postupy a návyky.

Většina současných zahraničních klavírních škol (dnes dostupných i u nás) je koncipována s ohledem na požadavky moderní klavírní metodiky a jejich součástí jsou pracovní sešity, které přirozeně dětem umožňují od počátku výuky aktivně propojit praxi s teorií přímo u nástroje. K zahraničním i našim klavírním školám u nás byly vytvořeny pracovní sešity Klavíhrátky (I. Oplištilová, Z. Hančilová). Jedná se o pečlivě promyšlený doplňkový materiál pro komplexní klavírní výuku ve formě bohatě ilustrovaných sešitů, které postupně vedou děti k přemýšlení o hudbě, k jejímu tvoření a porozumění zábavným způsobem a k pochopení skladby ve všech souvislostech. Umožňují učitelům nahlédnout do způsobu prožívání a myšlení dítěte, zachytit, analyzovat a řešit problémy a na pevných základech pokračovat individuálně tak, jak dítě v danou chvíli potřebuje. Takové pochopení dítěte umožní učitelům volit vhodný materiál tak, aby dítě na zadávané problémy stačilo a vyvíjelo se podle jeho osobního tempa. Úspěšným překonáváním překážek se zvyšuje radost ze hry a dítě je motivováno k další práci.

Jak motivovat žáky

- zájmem rodičů (malé dítě chce ukázat hlavně svým nejbližším, čemu se naučilo)
- hravými přístupy v hodině
- různými pomůckami ve třídě

- magnetické tabulky na noty (<http://www.youtube.com/watch?v=b0k9CrYzWjU>, www.majro.cz/)
- publikace s hudební tematikou (dětské knihy o skladatelích, M. a H. Heumannovi: Lexikon hudby pro děti, J. Marková, A. Novotná: Opera nás baví, apod.)
- poslechová CD pro děti (Klasika před školou, Umění poslouchat hudbu, Nebojte se klasiky, apod.)
- novými a zajímavými skladbami
- zapojováním do čtyřruční hry a nejrůznějších komorních uskupení
- návštěvou koncertů
- přípravou na vystoupení dětí

Kde nalezneme další informace – používané metodiky zpracované významnými pedagogy:

Bardas, W.: Psychologie hry na klavír (LYNX, Brno 2002)

Böhmová, Z.: Kapitoly z dějin klavírních škol (Supraphon, Praha 1973)

Dolmetsch, A.: Interpretace hudby 17. a 18. století (SNKLHU, Praha 1958)

Fischerová-Martvoňová, E.: Rozhovory o problémech klavíristu interpreta a klavíristu pedagoga (H plus 2007)

Judovina-Galperina, T. B.: U klavíru bez slz aneb jsem pedagog dětí (LYNX, Brno 2000)

Kogan, G. M.: Práce pianistu (Muzgiz, Moskva 1963)

Kogan, G. M.: Pred bránou majstrovstva (překlad J. Pazdery – VŠMU, Bratislava 1991)

Martienssen, C. A.: Tvorivé vyučovanie klavírnej hry (Opus, Bratislava 1985)

Medtner, N. K.: Každodenní práce klavíristy (překlad L. Šimkové – nakladatelství ELFA, Praha 2005)

Metodické poznámky všech škol, ze kterých pedagog čerpá

Neugauz, G.: O umění klavírní hry (Muzgiz, Moskva 1961)

Slaná, M.: Kdo si hraje, ten je zdravý (LYNX 2007)

Šimonková, D.: Desatero nezbytností klavíristy (SPN Praha)

Timakin, J. M.: Výchova pianisty (Edy's Score, Rokycany 1992)

Vlasáková, A.: Klavírní pedagogika (AMU + ERMAT 2003)

Možnosti dalšího vzdělávání :

Metodické centrum JAMU Brno, <http://hf.jamu.cz/studium/metodcentrum.html>

Metodické centrum bylo zřízeno v roce 1992. Zajišťuje další vzdělávání klavírních pedagogů základních uměleckých škol, konzervatoří, středních pedagogických škol a pedagogických fakult VŠ z celé ČR i ze zahraničí. Frekventanti kurzů mají možnost postupného studia klavírní pedagogiky (od předškolní výuky až po profesionální úroveň) a souvisejících odborných předmětů (dějiny a literatura klavíru, pedagogika, psychologie atd.). Náplní kurzů jsou nejen odborné přednášky a semináře, ale také individuální výuka ve dvou oblastech: hra na klavír a pedagogická praxe. Frekventanti mohou také navštěvovat doplňkové jazykové kurzy, specializované na výuku klavírní hry v němčině či angličtině. Mají dále k dispozici historické i nejnovější klavírní školy, notové materiály, literaturu, audiovizuální dokumenty i praktické vyučovací pomůcky. Náplň kurzů je tedy značně individuální, podle potřeb jednotlivých účastníků.

Konzervatoř Brno: Klavírní soboty info: <http://www.konzervatorbrno.eu/>

Konzervatoř Teplice: Metodicko - konzultační soboty, info: <http://www.konzervatorteplice.cz>

Metodicko – konzultační soboty jsou určeny všem šikovným dětem všech věkových kategorií a jejich pedagogům. Nabízí se pomoc při řešení technických či interpretačních problémů hry, při výběru repertoáru, při konkrétní práci s jednotlivými žáky. Konají se jednou měsíčně od října do května. Jsou bezplatné pro studenty i pedagogy.

Janáčkova konzervatoř a gymnázium Ostrava: Ostravská setkání u klavíru
info: <http://www.jko.cz/cs/jkgo/vzdelavani-dvpp>

Konzervatoř Plzeň - Hudební víkendy info: <http://www.konzervatorplzen.cz>

Prázdninové kurzy

Mikulov, srpen: Audaces fortuna iuvat, info: <http://www.klavirnikurzymbikulov.cz>, individuální výuka, možnost výuky improvizace, koncerty, přednášky, doprovodný program

Klavírní kurzy Týn nad Vltavou, červenec, V.P.Art - Vlastimila Pospíšilová

info: <http://vpart.hyperlink.cz>

Litomyšl, červenec – Setkání přátel komorní hudby a interpretační kurzy

info: <http://www.chs-pratele.ic.cz>, individuální výuka, komorní hra, koncerty

JAMU Brno - červenec, Letní mistrovské kurzy, info: <http://hf.jamu.cz>

Pražská konzervatoř, červenec: Mezinárodní letní klavírní kurzy Pražské konzervatoře

info: <http://www.prgconspianocourses.czechtrio.cz/cesky/>

Kurzy Zábřeh – individuální výuka, komorní hra, semináře, koncerty, info: <http://www.kurzzyabreh.cz>

Klavírní kurzy mladých klavíristů v Písku, červenec, info: <http://www.klavirnikurzy.cz>

Další informace o seminářích, kurzech i koncertech lze nalézt na stránkách EPTA Česká republika
<http://www.epta-cz.com>

Klavírní soutěže pro žáky ZUŠ

Národní soutěž ZUŠ České republiky ve hře na klavír - vyhlášovatelem je MŠMT. Jedná se o postupovou soutěž, od školních kol po ústřední kolo, s velmi dlouhou tradicí. Pro disciplínu hra na klavír je soutěž vyhlášována ve tříletých cyklech.

info: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vyhlaseni-propozic-soutezi-zakladnich-umeleckych-skol-ve>

Amadeus info: <http://www.amadeusbrno.cz> - do 11 let

Broumovská klávesa info: <http://www.klavir.cz> - do 14 let

Karlovarská růžička info: <http://zusad.cz> - do 12 let

Mládí a Bohuslav Martinů info: <http://www.zusbmpolicka.cz/mladi-a-bohuslav-martinu> - do 20 let

Mladí pianisté na klavíru Steinway info: <http://www.gmhs.cz/souteze> - pro pražské účastníky do 11 let

Prague Junior Note info: <http://www.soutezpjn.cz> - do 15 let

Pro Bohemia info: <http://www.jko.cz/cs/pro-bohemia/informace> - do 17 let

Virtuosi per musica di pianoforte info: <http://www.zuserandove.cz/virtuosi> - do 15 let

Mladý klavír, Pražská konzervatoř info: <http://www.prgconspianocourses.czechtrio.cz/cesky> - pro soutěžící od 12 do 18 let

Smetanovská klavírní soutěž info: <http://www.piano-competition.com> - I. kategorie do 16 let

Soutěže ve čtyřruční hře

Dvořákův Lipník info: <http://www.zuslipnik.cz>

Per Quattro Mani info: <http://taussigova.cz>, <http://www.zusjk.cz>

Notový materiál

Níže uvedený seznam, prosím, vezměte jako přehled moderních škol, metodik a vhodného notového materiálu pro žáky ZUŠ. Nejedná se o vyčerpávající přehled, ale o výběr, který, doufejme, usnadní cestu méně zkušeným klavírním pedagogům a bude inspirací pro kolegy zkušenější. Učitel sám musí zhodnotit možnosti, schopnosti i pílí žáka, zamyslet se nad tím, zda skladbu bude hrát žák s chutí, zda se mu bude líbit. Ve výběru repertoáru by se měl snažit o to, aby se žák seznámil nejen s různými obdobími, ale i různými problémy klavírní hry. Repertoár je uspořádán do tří období, která korespondují s výstupy RVP.

I. stupeň – přípravné ročníky, 1.,2.,3.ročník

Pracovní sešity a školy:

Oplištilová, I. – Hančilová, Z.: Klavírátky

Aaron, M.: Piano Course. Theory

Bastien, J.: Bastien Piano Basics. Theory and Technic

Heumann, H, G.: Piano Kids. Aktionbuch

Kowalchuk, G. – Lancaster, E. L.: Alfred's Basic Piano Library. Activity Book

Kowalchuk, G. – Lancaster, E. L.: Alfred's Basic Piano Library. Ear Training Book

Palmer, W. A. – Manus, M. – Lethco, A. V.: Alfred's Basic Piano Library. Theory Book

Aaron, M.: Michael Aaron Piano Course

Artobolevska, A. D.: První setkání s hudbou

Bastien, J.: Bastien Piano Basics

Borová, M.: Od peřinky ke školičce a ještě trochu dále

Clark, F. – Goss, L. – Holland, S.: The Music Tree – Time to Begin
 Drabon, A.: Tastenzauberei
 Druszkiewiczowa, K.: Beznatová metoda
 Emonts, F.: Evropská klavírní škola (nakladatelství Schott)
 Heumann, H. G.: Piano Kids
 Janžurová, Z. – Borová, M.: Nová klavírní škola
 Kurteva, M.: Klavírní škola pro začátečníky 1.díl
 Nikolajev, A. : Škola igr na fortepiano, něm. Die Russische Klavierschule nakl. Sikorski
 Palmer, W. A. – Manus, M. – Lethco A. V.: Alfred's Basic Piano Library
 Runze, M.: Dvě ruce – dvanáct kláves
 Šimková, L.: Klavírní prvouka
 Tasten Abendteuer mit dem kleinem Ungeheuer kolektiv autorů vyd Breitkopf a Härtel

Technická cvičení a etudy:

Bartók, B.: Mikrokosmos
 Berkovič, I.: Malé etudy na fortepiano
 Bertini, H. : Etudy op.100
 Burgmüller, F.: 25 lehkých etud op. 100
 Burnam, E.: A Dozen a Day
 Czerny, C.: Malý klavírista op. 823,125 pasážových cvičení op. 261, 100 cvičení op. 139, Cvičení op. 777
 Dvořák, M.: Jazzové minietudy
 Kleinová, E. – Fišerová, A. – Müllerová, E.: Album etud
 Kurz, V. Elementární etudy
 Lemoine, H. : Dětské etudy op.37
 Sawická, W. – Stempniowa, G.: Etudy (PWM)

Přednesy:

Baroko, edice Progressive Piano, ed. M. Vojtíšek, naklad. Kvinta
 Bartók, B: Dětem, Album pro mládež
 Bartoň, H.: Obrázky v pohybu (Amos Editio)
 Blažek, Zd.: Maličkosti
 Clark, F. – Goss L.: Supplementary Solos
 Čajkovský, P.I.: Album pro mládež
 Dlouhý, M.: Ptám se, ptám se, pampeliško
 Dvořák, M.: Před písničkou smekni, nakl. Český rozhlas
 Easy Piano Pieces and Dances – Handel, Mozart, Schumann, Beethoven, Haydn, Čajkovský – alba snadnějších skladeb jednotlivých autorů, vyd. Bärenreiter
 Eben, P: Lidové písně a koledy, Svět malých
 Emonts, F.: Polyfonní hra 1. díl
 Emonts, F.: Lehké barokní skladby pro klavír
 Emonts, F.: Lehké klavírní skladby 20. Století

Emonts, F.: Lehké klavírní skladby od Bachových synů po Beethovena
 Emonts, F.: Lehké romantické klavírní skladby
 Emonts, F.: Od Bartóka ke Stravinskému
 Faber, N. a R.: PlayTime Piano
 Gillock, W.: Accent on Gillock
 Hanuš, J.: Vteřiny v přírodě
 Horký, F.: Hezké prázdniny - jazzové kousky pro začínající pianisty (Amos Editio)
 Hradecký, E.: Malé jazzové album
 Hurník, I.: Voršilská ulička, První melodie
 Ježková, O.: Obrázky na klávesách (Amos Editio)
 Jurníčková, I.: Duha v černé a bílé
 Klasicismus edice Progressive Piano, ed. M. Vojtíšek, naklad. Kvinta
 Křížková, D. – Vlková V.: 1. knížka polyfonní hry
 Majkapar, S.: Pedálová preludia
 Masaryková, H: Moje první album
 Matásek, J.: Co jsem našel v podkroví (Amos editio)
 Mozart, W. A.: Mozart, edice Progressive Piano, ed. M. Vojtíšek, naklad. Kvinta
 Nečasová, J. – Nardelli: Malé obrázky pro klavír (Talacko
 Piano Step by Step: Introduction to Polyphonic Platiny
 Polívka, V.: Úvod do sonatin
 Prokofjev, S.: Hudba pro mládež op. 65
 Romantismus, edice Progressive Piano, ed. M. Vojtíšek, naklad. Kvinta
 Sarauer, A. – Křížková D.: Klasikové a jejich současníci
 Sarauer, A., Křížková D.: Snadné skladby 17. a 18. století
 Schumann, R.: Album pro mládež
 Slavický, K.: Na bílých i na černých, Doma u klavíru
 Sluka, L.: Hry a sny, Chvilky u klavíru, Klavírní brevíř
 Smetana, B.: Poklad melodií II
 Šimková L.: Živá klávesnice minulosti
 Türk, D.G.: Dětské skladby
 Vaňhal, J. Kř.: Snadné sonatiny
 Vejvodová, M: Vodomalbičky
 Vozar, M. : Snadné klavírní skladbičky, naklad. M. Vozar

Čtyřruční skladby:

Barenreiter Piano Album Four Hand, ed. M. Töpel
 Diabelli, A.: Radosti mládí, Sonatiny
 Dlouhý, M.: Skladbičky pro všední den
 Emonts, F.: Around the World with 4 Hands
 Emonts, F.: Let's play Duets
 Emonts, F.: Traditional Festive Dances
 Hájek, A.: Črty pro klavír

Hradecký, E.: Džezové kousky pro dvacet prstů
 Hurník, I. Čtyřruční hra
 Hurník, I.: Valčíky
 Kleinová, E.: Škola hry z listu na základě čtyřruční hry
 Kleinová, E. – Fischerová, A. – Müllerová: Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů
 Kopelent, M.: Zkratky
 Lejsek, V.: Duettinka, Duettina
 Malý, P: Album klavírních čtyřruček
 Schoenmehl, M.: Jazz for Two
 Weber, C. M.: Easy Pieces for Piano Duet op.3., op.10 (Barenreiter)

Improvizace, hra z listu:

Emonts, F.: Evropská klavírní škola
 Grindea, C: We make our own Music
 Harris, P.: Hra z listu
 Marcolová, J.: Klavírní improvizace
 Oplištilová, I. – Hančilová, Z.: Klavírhátky
 Průšová, Z. – Janžurová, Z.: S písničkou u klavíru
 Vlasáková, A: Klavírní pedagogika

4. – 7. ročník

Pracovní sešity a školy:

Oplištilová, I. – Hančilová, Z.: Klavírhátky
 Aaron, M.: Piano Course. Theory
 Bastien, J.: Bastien Piano Basics. Theory and Technic
 Kowalchyk, G. – Lancaster, E. L.: Alfred's Basic Piano Library. Activity Book
 Kowalchyk, G. – Lancaster, E. L.: Alfred's Basic Piano Library. Ear Training Book
 Palmer, W. A. – Manus, M. – Lethco, A. V.: Alfred's Basic Piano Library. Theory Book

Aaron, M.: Michael Aaron Piano Course
 Emonts, F.: Evropská klavírní škola (nakladatelství Schott)
 Drabon, A.: Tastenzauberei
 Janžurová, Z. – Borová, M.: Nová klavírní škola
 Palmer, W.A. – Manus, M. – Lethco, A. V.: Alfred's Basic Piano Library

Etudy a technická cvičení:

Burgmüller, F: Etudy op. 109, op.100
 Burnam, E.: A Dozen a Day
 Czerny, C.: 125 pasážových cvičení op.261
 Czerny, C.: Průprava zběhlosti op. 849, 160 osmitaktových cvičení op 821, Škola zběhlosti op.299
 Douša, E.: 9 jazzových minietud
 Dvořák, M.: Klavírní jazzové minietudy

Hlaváč, M.: Poetické etudy
 Hradecký, E: Jazzové etudy
 Kleinová, E. – Fišerová, A. – Müllerová, E.: Album etud V
 Parsley, P.: Piano Studies, edice Progressive Piano, ed. M. Vojtíšek, naklad. Kvinta
 Sawická, W. – Stempniowa, G.: Etudy
 Slavický, K.: 12 malých etud
 Vřešťál, J.: Sextová studie, Přírazová, Terciová

Přednesy:

Bach, J.S.: Malá preludia, Dvojhlasé invence
 Bärenreiter Piano Album Baroque - BA 8759
 Bärenreiter Piano Album Contemporary Composers – BA 8762
 Bärenreiter Piano Album Early 20th Century – BA 6555
 Bärenreiter Piano Album Romantic – BA 6538
 Bärenreiter Piano Album Vienna Classic – BA 8756
 Bärenreiter Sonatina Album, Volume 1 – BA 6545
 Benda, J.: Sonatiny a sonaty
 Böhmová, Z., – Grünfeldová, A.: Album světových romantiků
 Clementi, M: Sonatiny op. 36
 Dlouhý, M.: Bagately
 Dostal, J.: České klavírní album pro mládež
 Dusík, J. L.: Sonatiny
 Dušek, F.X.: Sonaty
 Dvořák, A.: Dvě perličky
 Easy Classics for Piano (from Bach to Satie) - BA 8758
 Eben, P.: Tři kusy in C
 Emonts, F.: Polyfonní hra
 Emonts, F: Lehké romantické klavírní skladby
 Gillock, W.: Accent on Gillock
 Grieg, E.: Lyrické kusy
 Chopin, F.: Album snazších skladeb
 Jurníčková, I.: Duha v černé a bílé
 Křížková, D. – Vlková V.: 2. a 3. knížka polyfonní hry
 Kuhlau, F.: Sonatiny op. 55
 Martinů, B.: Loutky, Jaro v zahradě, Bajky, Drobné klavírní skladby
 Mozart, W. A.: Vídeňské sonatiny
 Purcell, H.: Vybrané skladby pro klavír
 Sarauer, A. – Křížková, D.: Snadné skladby 17. a 18. století
 Schubert, F.: Valčíky
 Schumann, R.: Lístky do památníku, Album pro mládež, Dětské scény
 Skrjabin, A.: 24 preludií
 Slavický, K.: Klavír a mládí

Sluka, L.: Jaro a mládí
 Vaňhal, J. Kř.: Dvanáct sonatin, 6 sonatin
 Vřešťál, J.: Paleta, Památník

Čtyřruční skladby:

Arenkij, A.: 6 pieces enfantines op.34, Dětská suita pro 2 klavíry
 Bach, J. Chr.: Fr.: Sonata in A, in C
 Bizet, G.: Dětské hry
 Brahms, J.: Uherské tance op.
 Czerny, C.: 3 sonatiny op.156
 Debussy, C.: Petite Suite
 Dvořák, A: Slovanské tance, Legendy
 Dvořák, M: Dialogy pro 4 ruce
 Eben, P.: Hájíčku zelený
 Emonts, F.: Around the World with 4 Hands
 Grieg, E.: 4 Norské tance op.35
 Hybler, M.: Valdštejnská taneční suita, Na pohodu
 Kleinová, E. – Fischerová, A. – Müllerová, E. : Album čtyřručních skladeb starých českých mistrů
 Koreš, J.: Hrajeme čtyřručně v tanečním rytmu – Minisuita pro klavír
 Lejsek, V.: Duettina
 Moszkowski, M.: Polské lidové tance op.55, Španělské tance op.12
 Rachmaninov, S.: Italská polka
 Schoenmehl, M.: Jazz for Two
 Schubert, F.: Polonézy, Pochody
 Schumann, R.: Obrázky z východu

Improvizace, hra z listu:

Harris, P.: Hra z listu
 Jůzlová, V.: Technická cvičení pro nácvik improvizovaného doprovodu k písním
 Oplištilová, I. – Hančilová, Z.: Klavírátky
 Průšová, Z. – Janžurová Z.: S písničkou u klavíru

II. stupeň

Etudy:

Biehl, A.: Lehké oktávové etudy
 Cramer – Bülow: 60 etud
 Czerny, C: Škola zběhlosti op. 299, Umění pohotovosti prstů op. 740 , op. 636, op. 821
 Dusík, J. L.: 12 melodických etud
 Dvořák, M.: Jazzové klavírní etudy
 Hlaváč, M.: Poetické etudy II

Přednesy:

Bach, J. S.: Dvojhlasé a trojhlasé invence, Francouzské suity
 Beethoven, L.v: Bagately op. 33, op. 119, op.126, Sonatiny, Sonáty – výběr, variace
 Benda, J.: Sonatiny I – XXXIV
 Berkovič, I.: Toccata, Variace na Paganiniho téma
 Böhmová, Z. – Grünfeldová, A.: Album světových romantiků
 Clementi, M.: Sonatiny op. 36
 Čajkovskij, P. I.: Roční doby op. 37 – výběr
 Debussy, C.: Dětský koutek, výběr z Preludií
 Dušek, F. X.: Sonaty
 Dvořák, A.: Silhouetty, Valčíky, Mazurky
 Emonts, F: Polyfonní hra 2. díl
 Fibich, Z.: Nálady, dojmy a upomínky I, II
 Grieg, E.: Lyrické kusy
 Chopin, F.: Album snazších skladeb
 Janáček, L: Po zarostlém chodníčku
 Kabalevskij, D.: Preludia
 Kabeláč, M.: Osm preludií op. 30
 Křížková, D. – Vlková, V.: 3. knížka polyfonní hry
 Kuhlau, F.: Sonatiny op. 55
 Martinů, B.: Loutky I - III, Jaro v zahradě, Bajky, Drobné klavírní skladby, Vánoce,
 Mendelsohn – Bartholdy, F.: Písně beze slov – výběr, Kinderstücke
 Mozart, W. A.: Vídeňské sonatiny, Sonáty – výběr
 Prokofjev, S: Prchavé vidiny – výběr, Romeo a Julie – výběr
 Purcell, H: Vybrané skladby pro klavír
 Rachmaninov, S.: Elegie, Preludim cis moll, g moll, Polichinelle
 Scarlatti, D: Sonáty
 Schubert, F.: Moment musicaux op.94 – výběr, Impromptus op.90 a 142 – výběr
 Schumann, R.: Dětské scény, op.15, Bunteblätter op.99, Lesní scény
 Skrjabin, A.: 24 preludií – výběr
 Smetana, B: Výbor klavírních skladeb I, ed. V. Štěpán
 Suk, J.: Idylky op. 7
 Šostakovič, D.: Preludia op. 34 – výběr, Tři fantastické tance
 Vaňhal, J. Kř. : Dvanáct sonatin

Čtyřruční skladby:

Bach J. Chr.: Sonate für zwei Klaviere
 Bach, J. Chr.: Fr.: Sonata in A, in C, čtyřruční
 Beethoven, L. v: Sonáta D dur op.6
 Brahms, J.: Uherské tance
 Debussy, C.: Šest antických epigrafů
 Dvořák, A.: Slovanské tance, Skotské tance, Ze Šumavy, Legendy

Dvořák, M.: Dialogy pro 4 ruce

Grieg, E.: Norské tance

Hurník, I.: Škola čtyřruční hry

Hybler, M.: Valdštejnská taneční suite

Koreš, J.: Hrajeme čtyřručně v tanečním rytmu - Minisuita pro klavír

Lejsek, V.: Balady z Moravy, 2 klav.

Mozart, W.A.: Sonáty –výběr

Novák, Jan: Rustica musa II

Poulenc, F.: Embarquement pour Cythere pro 2 kl., Sonata 4 ruční

Ravel, M.: Moje matka husa

Reger, M.: Šest burlesek